

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Alueellistamisen strategian linjaukset

Alueellistamisen uudistaminen – valtakunnallinen tilaisuus 13.3.2020
Finanssineuvos Anu Nousiainen

LINJAUKSET JA TAVOITTEET

valtion läsnäololle maan eri osissa ja
keinot sen ohjaamiseksi

Miksi muutos tarvitaan?

Alueellistamisen määritelmä, tavoitteet, toimivalta ja soveltamisala sekä prosessi

- Alueellistaminen kiinnittyy nykyainsäädännössä **määritelmällisesti tarkasteluun pääkaupunkiseutu vs. muu maa**. Ennakoitavissa olevan kehityksen perusteella hahmottuu entistä vahvemmin myös kahtiajako maakuntien sisäisiin kasvukeskuksiin ja taantuviin alueisiin tai muutamiin valtakunnallisesti vahvoihin kasvukeskuksiin ja muihin alueisiin.
- Nykyiset alueellistamisen **tavoitteet** eivät tunnista palveluita tai palvelurakennetta eivätkä kokonaisturvallisuusnäkökulmaa. Nämä ovat nousseet strategiatyössä käydyissä keskusteluissa kuitenkin toistuvasti keskeiseksi tavoiteteemoiksi.
- Nykyinen alueellistamisen **koordinaation ja ohjauksen toimivalta** on heikko ja ohjausvaikutus perustuu käytännössä lausunnon pyytämisen ”pakkoon”. Päätösvalta sijoittamisasioissa on tällä hetkellä VNOS:n mukaisesti jaoteltuna kullakin ministeriöllä.
- Nykyinen **prosessi** keskittyy yksittäisiin toimintojen ja virastojen sijoittamisiin ja lakkauttamisiin ja on vaikuttavuudeltaan heikko. Aitoa koordinaatiota ja suunnitelmallisuutta näyttää olevan vaikea käytännössä luoda yksittäisten tapausten tarkastelulla ja pelkällä AKR:n lausumistoimivallalla.

Strategian lähtökohdat

- ✓ Strategian linjaukset vastaavat kysymykseen ” *Minkälaista valtion toimintaa ja läsnäoloa alueilla tavoitellaan 2020-luvulla virastojen tehtävien toteuttamiseksi ja kansalaisten ja yritysten palvelemiseksi eri asiakas- ja kieliryhmien tarpeet huomioiden.* ”
- ✓ Lähtökohtana on hallitusohjelman kirjaus siitä, *että valtion työtehtäviä organisoidaan monipaikkaisesti ja älyteknologian mahdollistamaa paikkariippumattomuutta hyödyntäen.*
- ✓ Tavoitteet toteuttavat osaltaan visiota *Maailman paras julkinen hallinto.*

Toimintaperiaate muuttuu: alueellistamisesta alueelliseen läsnäoloon

- ✓ Luovutaan alueellistamisen käsitteestä (lainsäädännössä ja toiminnan suunnittelussa).
- ✓ Luovutaan yksittäisten yksikköjen ja toimintojen sijoittamisiin ja lakkauttamisiin perustuvasta toimintatavasta ja nykyisestä pääkaupunkiseutu / muu maa –vertailusta.
- ✓ Valtion läsnäolo alueilla perustuu ennen kaikkea palveluiden ja viranomaistoiminnan järjestämisen tarpeeseen.
- ✓ Toimintaa ohjaavan lainsäädännön ja suunnittelun lähtökohdaksi otetaan tarpeet valtion läsnäololle sekä hyödyt, joita sillä voidaan saavuttaa.
- ✓ Läsnäoloa tarkastellaan koko maan kattavasti.

Strategiset linjaukset

Valtion läsnäolo maan eri osissa perustuu:

- palvelutarpeeseen ja viranomaistoiminnan tehtävien järjestämiseen tuloksellisesti

Lisäksi läsnäololla edistetään

- alueiden elinvoimaisuutta
- turvallisuutta
- valtion kilpailukykyä työnantajana

Strategisilla linjauksilla tavoitellaan:

- **Palvelutarpeeseen vastaaminen ja viranomaistoiminnan tehtävien järjestäminen tuloksellisesti:**
 - Valtio tarjoaa palveluja monikanavaisesti ja yhteistyössä muiden julkishallinnon toimijoiden kanssa eri asiakas- ja kieliryhmien tarpeet huomioon ottaen.
 - Valtio hyödyntää osaamispotentiaalin ja resurssit tehokkaasti maantieteellisestä sijainnista riippumatta.
 - Valtio parantaa edellytyksiä ja lisää julkishallinnon yhteiskäyttöisiä tiloja sekä luo mahdollisuuksia uudenaikaiselle julkisen hallinnon yhteistyölle ja poikkihallinnollisen toiminnan tehostumiselle.
- **Edistää alueiden elinvoimaisuutta, turvallisuutta ja valtion kilpailukykyä työnantajana**
 - Valtio on aktiivinen toimija ja kumppani alueilla.
 - Valtion toiminta alueilla tukee alueiden elinvoimaisuutta ja vahvistaa osaltaan alueellisia osaamiskeskittymiä.
 - Valtion läsnäolo alueilla vaikuttaa kokonaisturvallisuuteen ja turvallisuuden tunteeseen.
 - Valtio on joustava ja mahdollistava työnantaja sekä suunnannäyttävä, joka luo uusia työn teon mahdollisuuksia monipaikkaisesti ja paikkariippumattomasti toimien.

Kiitos!

www.vm.fi/alueellistaminen